

Posudek diplomové práce Rostislava Tauda Patří komiks do literatury? aneb Literární povaha komiksového díla

Rostislav Taud se ve své práci velmi živě a místy velmi ironicky pouští do zásadních tezí ohledně vztahu literatury a komiksu. Jeho text připomíná místy anglosaský způsob myšlení a psaní, kdy se máme nejen poučit, ale i trochu pobavit. Svou práci vybavil doplňujícími ukázkami, na kterých vysvětluje své základní teze. Jeho základní premisa je, že komiks do literatury nepatří. Vedle toho se podrobně věnuje také možnosti čtení a studia komiksů pomocí literárněvědných koncepcí. Vzhledem k tomu, že v češtině je tomuto tématu věnováno prozatím velmi málo literatury, vychází z dostupných prací (a to i diplomových), dává je vedle sebe a ukazuje možnosti, jakým směrem by se mohla komiksová teorie ubírat. Místy bych možná nesouhlasil s použitím špatně přeložené terminologie francouzské provenience, převzaté z knihy Thierryho Groensteena *Stavba komiksu*. Podobný případ jistého posunu může nastat po chystaném vydání další knihy Scota McClouda *Understanding comics*, kterou autor diplomové práce cituje z originálu. Nesouhlasím příliš se zmnožováním terminologických věcí jako je „bublina“ a „obláček“ (ve výsledku je to jedno a totéž). V případě některých dalších vývodů by nebylo od věci připomenout také čistě filmologické knihy (např. Jerzy Plażewski a jeho *Filmová řeč*) nebo publikace věnující se vizuálnímu vnímání (např. sborník *Vizuální teorie*, 1997), které by v případě řešení některých komiksologických otázek mohly být nápomocny. Myslím tím například zajímavě postavené kapitoly, týkající se mezery, které by mohl doplnit podrobnější znalostí kapitol o filmovém střihu a montáži.

Je jistě dobře, že Rostislav Taud vychází ve své práci hlavně z komiksů, které byly u nás vydány v překladu. Zároveň by ale měl mít stále na mysli, že mluví o tisícinové výšce komiksově produkce. V mnoha věcech by – např. se hlubší znalostí japonské mangy nebo Herrimanova stripu *Krazy Kat* – možná slevil na některých svých vývodech. V některých případech bych si dovolil s autorem nesouhlasit, neboť někdy se nechává unést svatým nadšením pro věc. Jestliže praví, že „komiks je sběratelským předmětem a literatura ne,“ (s. 11) lze argumentovat nejrůznějšími způsoby že tomu tak není. Stejně tak zde chybí přiznané vědomí o výbojích avantgardní poezie, kdy se např. Apollinairovy Kaligramy nebo Marinettiho *Osvobozená slova* stávají jistě dobrým předmětem pro narušení některých autorových tezí. Podobně by se nabízela i Ekova próza *Tajemný plamen královny Loany*, na které by mohl jednoduše ukázat alespoň některé v práci zmiňovaných věcí. V případě samotného čtení nebo recepce komiksu (např. kap. 3. 3. 1.) bych vcelku uvítal i autorův vstup

na pole estetiky a estetiky komiksu. Zůstat pouze u čistě naratologických nebo literárněteoretických premis podle mého trochu omezuje při vnímání komiksu to, co patří k zcela běžně k výbavě kunsthistorického bádání. Navíc by se nabízela možnost využít některých Mukařovského textů, nebo z novějších například kniha Davida Carrieria *The Aesthetics of Comics* (2000), která by byla vcelku dobrým odrazovým můstkem pro další zkoumání věci, když komiks do literatury nepatří. Ovšem že je to pravda, ale nakolik jsme schopni si to uvědomit ve chvíli, když komiks čteme a máme jeho knižní podobu v knihovně, je otázka... Tu však autor diplomky nemusí řešit.

Na závěr pak už jen drobnost v rovině ironie Taušovy práce – neměl by být text o pár stránek delší, aby splňoval všechna kritéria diplomové práce?

Práci i přes výše vypsane drobné nedostatky - **hodnotím jako výbornou.**

V Praze 8. 9. 2008

Mgr. Michal Jareš